

Sygn. akt II Cz 1678/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym

Przewodniczący: SSO Agnieszka Bednarek - Moraś (spr.)

Sędziowie: SO Iwona Siuta

SO Małgorzata Grzesik

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2014 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa G. B.

przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie zawarte w punkcie II. wyroku z dnia 10 kwietnia 2014 r. sygn. akt I C 370/14

postanawia:

- 1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zasądzić od pozwanej (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki G. B. kwotę 2.400 (dwa tysiące czterysta) złotych tytułem kosztów procesu;**
- 2. zasądzić od pozwanej na rzecz powódki kwotę 150 (sto pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

SSO I. S. SSO A. M. SSO M. G.

Sygn. akt II Cz 1678/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim w punkcie I. pozbawił wykonalności w całości tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 22 lutego 2013 roku o numerze (...) zaopatrzonej w klauzulę wykonalności przez Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie postanowieniem z dnia 11 marca 2013 roku w sprawie oznaczonej sygnaturą akt IX Co 1583/13 i w punkcie II. odstąpił od obciążania pozwanej kosztami.

W uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia Sąd Rejonowy wskazał, że podstawą prawną żądania pozwu stanowi art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu

stwierdzającego to przejście. Natomiast zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Jak wywodził Sąd I instancji przedmiotem niniejszego sporu było istnienie obowiązku stwierdzonego bankowym tytułem egzekucyjnym. Powódka G. B. kwestionowała istnienie obowiązku stwierdzonego bankowym tytułem egzekucyjnym twierdząc, że nie zawierała umów powoływanych przez pozwaną. Powódka zakwestionowała jakoby kiedykolwiek podpisywała umowę pożyczki z pozwaną, kwestionując podpis widniejący na przedmiotowej umowie. Okoliczność tą potwierdziła opinia biegłego z zakresu grafologii. Na tej podstawie Sąd uznał, iż w konsekwencji objęty sporem tytuł wykonawczy nie może stanowić aktualnie skutecznej podstawy do dalszej egzekucji stwierdzonej w nim należności z majątku powódki G. B..

O kosztach procesu orzeczono w punkcie II. wyroku na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd Rejonowy wskazał, że stosownie do wyrażonej w art. 98 § 1 k.p.c. zasady odpowiedzialności za wynik procesu strona przegrywająca proces obowiązana jest zwrócić stronie wygrywającej poniesione przez nią koszty procesu niezbędne do celowego dochodzenia swych praw lub celowej obrony. Zgodnie natomiast z dyspozycją art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Artykuł 102 k.p.c. nie konkretyzuje w żaden sposób pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych. Wskazanie w tym przepisie na dopuszczalność odstąpienia od zasady odpowiedzialności za wynik procesu jedynie w wypadkach wyjątkowych ("szczególnie uzasadnionych") wyłącza możliwość stosowania wykładni rozszerzającej. Ocena, czy taki wypadek rzeczywiście zachodzi, pozostawiona została uznaniu sądu. Musi ona mieć na względzie całokształt okoliczności sprawy.

W rozpoznawanej sprawie, zdaniem Sadu Rejonowego, biorąc pod uwagę, iż wprawdzie powództwo zostało uwzględnione w całości, jednak pozwana rzetelnie uczestniczyła w prowadzeniu procesu nie generując dodatkowych kosztów, uznając opinię biegłego niezwłocznie po jej okazaniu. Dodatkowo pozwana na rozprawie w dniu 10 kwietnia 2014 roku po otrzymaniu opinii biegłego, cofnęła zgłoszone w odpowiedzi na pozew wnioski dowodowe, zasadne było zastosowanie dyspozycji art. 102 k.p.c. i odstąpienie od obciążania pozwanej kosztami.

Zażalenie na powyższe rozstrzygnięcie wniosła powódka zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła naruszenie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 2 k.p.c., polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu i w konsekwencji odstąpieniu od obciążania pozwanej kosztami, mimo iż w sprawie nie wystąpiły szczególnie uzasadniony wypadek, o którym mowa tym przepisie.

W związku z podniesionym zarzutem, strona powodowa wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia przez zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki, G. B. kwoty 2400zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu zażaleniowym, wedle norm przepisanych.

Zdaniem skarżącego, w przedmiotowej sprawie nie miał miejsca szczególnie uzasadniony wypadek, o którym mowa w przepisie art. 102 k.p.c. Strona powodowa wywodziła, że przedmiotowe postępowanie zostało przez powódkę zainicjowane z uwagi na fakt, podrobienia jej podpisu na bankowych dokumentach pozwanej i zaakceptowania tego faktu przez innego pracownika banku, następnie wystawieniu przez pozwaną tytułu egzekucyjnego-bankowego tytułu egzekucyjnego oraz zaopatrzeniu go w klauzulę wykonalności i skierowaniu wobec powódki postępowania egzekucyjnego, którego kosztami została obciążona powódka. Wniesione powództwo, stanowiło jedyną możliwość podjęcia skutecznej obrony przed działaniami pozwanej, zmierzającymi do wyegzekwowania od powódki nienależnego jej świadczenia. Wskazany w uzasadnieniu orzeczenia fakt, iż pozwana rzetelnie uczestniczyła w procesie i nie generowała kosztów postępowania cofając złożone wnioski dowodowe, nie może stanowić uzasadnienia dla przeniesienia ciężaru obowiązku poniesienia kosztów zastępstwa procesowego na powódkę. Takie orzeczenie,

zdaniem skarżącej jest rażąco niesprawiedliwe. Trudno bowiem uznać, aby pozwana skutecznie mogła kwestionować jednoznaczne wnioski złożonej przez powódkę opinii grafologicznej wykonanej na zlecenie organów ścigania. Powódka podnosiła również, że nie bez znaczenia dla sprawy jest także oczywista dysproporcja w statusie majątkowym stron sporu. W tym stanie rzeczy odstąpienie od obciążania strony przegrywającej kosztami postępowania z uwagi na fakt „rzetelnego uczestniczenia w prowadzeniu procesu” uznać należy za dowolne i przekraczające, wynikającą z przepisu art. 102 k.p.c., dyskrecjonalną władzę sędziego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się zasadne i doprowadziło do zmiany zaskarżonego postanowienia.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy wskazuje, iż art. 98 § 1 k.p.c. stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z art. 100 k.p.c. wynika zaś, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Cytowane unormowanie wyraża podstawową zasadę rozstrzygania o kosztach postępowania - odpowiedzialności za jego wynik, która w pewnych sytuacjach doznaje ograniczeń. Ma to miejsce m.in. w przypadku o jakim mowa w art. 102 k.p.c. zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Regulacja ta ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Jednocześnie nie konkretyzuje ona przesłanki uzasadniającej jej zastosowanie, uzależniając ją od wystąpienia wypadków szczególnie uzasadnionych, a więc pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 r., sygn. akt II CZ 210/73, Lex nr 7366). Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy zastosowaniu tej regulacji zaliczyć można zarówno te związane z samym przebiegiem postępowania, jak też dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony.

W ocenie Sądu Okręgowego w okolicznościach rozpatrywanej sprawy brak jest podstaw do przyjęcia, jak uczynił to Sąd I instancji, iż wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek w rozumieniu art. 102 k.p.c., uzasadniający odstąpienie od zasady odpowiedzialności za wynik postępowania. W ocenie Sąd orzekającego akcentowane przez Sąd Rejonowy okoliczności, iż pozwana po zapoznaniu się z opinią biegłego z zakresu grafologii uznała ją i cofnęła zgłoszone w odpowiedzi na pozew wnioski dowodowe - istotnie nie wystarczają do zastosowania art. 102 k.p.c. Należy bowiem podkreślić, iż pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa, uznając je za całkowicie bezzasadne i stanęła na stanowisku, że pożyczkę zaciągnęła osobiście powódka, której podpis znajduje się na umowie (k. 72). Przyjęcie takiego stanowiska przez pozwaną w obliczu prowadzonej zgodnie z jej wolą w stosunku do powódki egzekucji przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim M. K. w sprawie o sygn. akt KM 3249/13, niewątpliwie przemawiało za celowością dochodzenia przez powódkę praw w niniejszym postępowaniu.

Zatem w związku z tym, iż powództwo okazało się w całości zasadne, a więc w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c. to pozwana stanowiła stronę przegrywającą sprawę – winna ona zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania zwrócić powódce na jej żądanie koszty procesu. Na koszty te złożyło się wyłącznie wynagrodzenie adwokata reprezentującego powódkę w wysokości 2.400 zł, które przy uwzględnieniu wartości przedmiotu sporu zostało ustalone na podstawie § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (j.t. Dz.U. z 2013 r., poz. 461).

W tym stanie rzeczy zaskarżone rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w punkcie II. wyroku z dnia 10 kwietnia 2014 r. nie mogło się ostać.

W świetle powyższych rozważań Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1. sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono w punkcie 2. sentencji postanowienia na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Z art. 108 § 1 k.p.c. wynika, że sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu

kończącym sprawę w instancji. Zażalenie powódki okazało się zasadne, a więc w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c. pozwana jest stroną przegrywającą sprawę w postępowaniu zażaleniowym. Dlatego też zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania żądanie powódki zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego jest zasadne. Na koszty te złożyło się wyłącznie wynagrodzenie adwokata reprezentującego powódkę w wysokości 150 zł, które przy uwzględnieniu wartości przedmiotu zaskarżenia zostało ustalone na podstawie § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 3 w zw. z § 13 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (j.t. Dz.U. z 2013 r., poz. 461).

SSO I. S. SSO A. M. SSO M. G.

Sygn. akt II Cz 1678/14

Zarządzenia:

1. odnotować i zakreślić sprawę w repertorium;
2. odpis postanowienia doręczyć pełnomocnikom stron;
3. odpis postanowienia zamieścić w zbiorze orzeczeń;
4. po dołączeniu zwrotnych poświadczeń odbioru zwrócić Sądowi I instancji akta sprawy.

Dnia 13 października 2014 r.